

LÄÄNE-HARJU VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Paldiski

12. märts 2024 nr 10

Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande vastuvõtmine

Lääne-Harju Vallavolikogu 28.01.2020 otsusega nr 6 algatati Lääne-Harju vallas kohaliku omavalitsuse eriplaneering radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga kavandamiseks ning planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamine. Vastavalt planeerimisseaduse (PlanS) § 95 lõikele 1 tuleb kohaliku omavalitsuse eriplaneering koostada olulise ruumilise mõjuga ehitise püstitamiseks, kui nimetatud ehitise asukoht ei ole määratud üldplaneeringuga. Vabariigi Valitsuse 01.10.2015 määruse nr 102 „Olulise ruumilise mõjuga ehitiste nimekiri“ kohaselt on olulise ruumilise mõjuga ehitiseks radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaik.

04.07.2019. a toimunud Vabariigi Valitsuse kabinetinõupidamisel otsustati toetada Keskkonnaministeeriumi ettepanekut valida sobivaimaks planeeringu liigiks kohaliku omavalitsuse eriplaneering ja kohustati Keskkonnaministeeriumi esitama Lääne-Harju Vallavalitsusele taotlus radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga kavandamiseks vajaliku kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja mõju hindamise algatamiseks.

Lõppladustuspaiga rajamise eesmärk on tagada praegu Paldiskis paiknevate radioaktiivsete jäätmete ohutu ladustamine ka aastatuhandete pärast. Olemasolev radioaktiivsete jäätmete vaheladustuspaik ei ole sobilik jäätmete lõppladustamiseks ja seetõttu tuleb rajada lõppladustamise nõuetele vastav rajatis. Vastavalt IAEA Ohutusstandardile SF-11 ja Euroopa Ülemkogu direktiivile 2011/70/Euratom2 vastutab iga riik enda territooriumil tekkinud radioaktiivsete jäätmete eest ise.

Eriplaneeringu ala hõlmab kogu Lääne-Harju valla territooriumi, planeeringuala suurus on 644 km². Naaberomavalitsused on Keila linn ja Harku vald idas, Saue vald lõunas ning Lääne-Nigula vald läänes.

Eelvaliku mõjude hindamise raames võrreldi kolme alternatiivset asukohta:

- 1) Paldiski alternatiiv (PAL) – tegemist oli olemasoleva vaheladustuspaiga asukohas ühe võimaliku lõppladustuskoha alternatiivina eelnevalt välja valitud.
- 2) Pedase alternatiiv (PED) – asub Pedase külas Vihterpalu metskond 16 katastriüksusel (katastritunnus 56201:002:0250). Maa-ala suurus on kokku ligi 31,6 ha.
- 3) Altküla alternatiiv (ALT) – asub Altkülas Vihterpalu metskond 178 katastriüksusel (katastritunnus 56201:003:0906) (Joonis 12). Maa-ala suurus on kokku ligi 11,4 ha.

Pedase ja Altküla asukoha alternatiivi leidmiseks viidi läbi eraldi analüüs, mille raames teostati kogu Lääne-Harju valla ebasobivate alade väljasõelumine ning allesjäänud alade grupi hulgast eelvaliku käigus kahe sobivaima ala välja valimine. Ebasobivate alade väljasõelumiseks kasutati

ajakohast avalikku riiklikku ning Lääne-Harju valla kohalikku infomaterjali ja varasemalt teostatud uuringuid. Kriteeriumite valiku aluseks olid Eesti õigusaktid, IAEA8 dokumendid, Lääne-Harju valla üldplaneering ning ekspertide arvamused. Sobivate alade leidmiseks kasutati erinevaid võrdlemise kriteeriumeid, mis jagunesid välistavateks ja täiendavat kaalumist vajavateks kriteeriumideks.

Eksperdirühma poolt asukohaalternatiivide võrdlemiseks valitud kriteeriumite valikul arvestati, et need hõlmaksid kõiki olulisi mõjusid ja kavandatava tegevuse rakendamist mõjutavaid tegureid ning oleksid sisuliselt mittekattuvad, et vältida ühe mõju mitmekordset arvestamist. Objekti kavandamisega kaasnevad peamised mõjutegurid avalduvad lõppladustuspaiga erinevates etappides (ehitus-, kasutus- ja sulgemisetapis ning sulgemisjärgsel perioodil) erinevalt. Seepärast on asukohaalternatiivide võrdlemisel looduskeskkonna valdkonnas täiendavalt arvestatud lõppladustuspaiga kavandamise erinevates etappides toimuvate tegevustega ning sulgemisjärgse etapi pikaajalisusega. Kuid alade võrdlemiseks kõikide kriteeriumite üleselt, on etappide osale antud kokkuvõttena koondhinnang. Kriteeriumite puhul võeti täiendavalt arvesse ka kriteeriumi kaalu, mis näitab kriteeriumi olulisust võrreldes teiste väljatoodud kriteeriumitega. Kuivõrd kõik mõjude hindamise käigus hinnatud elemendid ei ole reaalelus võrdselt olulised, on asukohaalternatiivide võrdlemisel omistatud erinevatele võrdluskriteeriumitele erinev olulisuse aste. See aitab olulisemaid tegureid eristada vähemolulistest ja seeläbi muuta hindamistulemused sarnasemateks realselt toimuvate protsessidega. Kriteeriumite olulisus lähtub ekspertide seisukohtadest ja lõppladustuspaiga asukoha valikuks koostatud uuringute tulemustest.

ALT alternatiivalade võrdluses kriteeriumite lõikes arvesse ei läinud, kuna uuringute ja KSH järeldestena ei taga see asukoht pikaajaliselt ohutust seoses kliimamuutustest tingitud võimaliku üleujutusohuga. Seega võrreldi väljatöötatud kriteeriumite alusel kahte realistlikku alternatiivi: PAL ja PED.

Alternatiivide võrdluse kokkuvõtteks saab järeldada, et mõjuhindamise teemasid arvestades sobib lõppladustuspaiga rajamiseks paremini PAL asukoha alternatiiv.

Välistavad kriteeriumid olid õigusaktidest või planeeringutest tulenevad kriteeriumid, mis välistasid kriteeriumi asukohas lõppladustuspaiga rajamise ja tuginesid avalikele andmebaasidele ning olemasolevale infole, mida oli võimalik ruumianalüüsis (GIS) kasutada.

Lühiülevaade menetlusprotsessist

- Algamine 28.01.2020
- Lähteseisukohtade (LS) ja mõjude strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse (VTK) avalik väljapanek 01.07.–01.09.2022
- LS ja VTK avalik arutelu 10.10.2022

Lähteseisukohtade avalikustamise ja seisukohtade küsimise etapis tegid planeeringu koostamise korraldajaga koostööd Transpordiamet, Põllumajandusamet, Muinsuskaitseamet, Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve Amet, Päästeamet, Keskkonnaamet, Terviseamet, Geoloogiateenistus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Keskkonnaministeerium.

- Asukoha eelvaliku kooskõlastamine 02.11.2023–04.12.2023

Eriplaneeringu asukoha eelvaliku etapp kooskõlastati või avaldati arvamust, sh arvamuse avaldamata jätmise kaudu Kaitseministeeriumi, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi, Kliimaministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Keskkonnaameti, Maaameti, Transpordiameti, Terviseameti, Päästeameti, Põllumajandus- ja Toiduameti, Muinsuskaitseameti, Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve Ameti, Keila Linnavalitsuse, Lääne-Nigula Vallavalitsuse, Saue Vallavalitsuse, Harku Vallavalitsuse, Eesti Keskkonnaühenduste Koja, Riigimetsa Majandamise Keskuse ja Eesti Geoloogiateenistuse poolt.

- Asukoha eelvaliku väljapanek 22.12.2023–21.01.2024
Avalikul väljapanekul laekus kiri Kliimaministeeriumilt, kes juhtis tähelepanu, et detailse lahenduse KSH menetlusprotsessis tuleb arvestada piiriüleste konsultatsioonide läbiviimisega Soome ja Rootsiga ning võimalusega, et ka teised naaberriigid võivad pidada vajalikuks konsultatsioonide läbiviimist ning palus RAJALA eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse ja KSH esimese etapi aruande vastuvõtmisest Kliimaministeeriumit teavitada.
- Asukoha eelvaliku avalik arutelu 01.02.2024

Lähtudes eeltoodust ja planeerimisseaduse § 109 lõigete 1 ning 2 alusel ja arvestades Skepast&Puhkim OÜ koostatud tööd nr 2021-0088 „Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga eriplaneeringu asukoha eelvalik ja Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne“ ning vallavolikogu alatise keskkonna- ja planeeringutekomisjoni 04.03.2024 seisukohta

1. Võtta vastu „Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga eriplaneeringu asukoha eelvalik ja Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne“ (koostaja Skepast&Puhkim OÜ, töö nr 2021-0088) ning tunnistada Paldiski asukoht sobivaks radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga kavandamiseks.

2. Võtta „Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga eriplaneeringu asukoha eelvalik ja Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise I etapi aruanne“ ning nendes määratud tingimused aluseks eriplaneeringu detailse lahenduse koostamiseks Paldiski asukohas.

3. Detailse lahenduse koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus määrata kavandatava ehitise ehitusõigus ning lahendada planeerimisseaduse § 126 lõikes 1 nimetatud asjakohased ülesanded lähtudes planeeringu eesmärgist.

4. Teha otsus teatavaks Ametlikes Teadaannetes, Lääne-Harju valla veebilehel ja planeerimisseaduse § 99 lõigetes 1 ning 2 nimetatud isikutele ja asutustele hiljemalt 14 kalendripäeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

5. Otsus jõustub teatavastegemisest.

6. Otsust on võimalik vaidlustada Tallinna Halduskohtus (Pärnu mnt 7, Tallinn) või esitada vaie Lääne-Harju Vallavolikogule 30 päeva jooksul otsuse teatavastegemisest arvates.

(allkirjastatud digitaalselt)
Külli Tammur
vallavolikogu esimees